

LIETUVOS MOKSLO TARYBA

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS MOKSLO TARYBOS 2014 M. GEGUŽĖS 26 D. NUTARIMO NR. VIII-21 „DĖL LIETUVOS MOKSLO TARYBOS EKSPERTŲ SKYRIMO IR VEIKLOS BENDRŲJŲ TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2017 m. balandžio 3 d. Nr. VIII-5
Vilnius

Lietuvos mokslo taryba n u t a r i a :

pakeisti Lietuvos mokslo tarybos ekspertų skyrimo ir veiklos bendrąsias taisykles, patvirtintas Lietuvos mokslo tarybos 2014 m. gegužės 26 d. nutarimu Nr. VIII-21 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos ekspertų skyrimo ir veiklos bendrųjų taisyklių patvirtinimo“, ir išdėstyti jas nauja redakcija (pridedama).

Tarybos pirmininkas

Dainius H. Pauža

PATVIRTINTA
Lietuvos mokslo tarybos
2014 m. gegužės 26 d. nutarimu Nr. VIII-21
(Lietuvos mokslo tarybos
2017 m. balandžio 3 d. nutarimo Nr. VIII-5
redakcija)

LIETUVOS MOKSLO TARYBOS EKSPERTŲ SKYRIMO IR VEIKLOS BENDROSIOS TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos mokslo tarybos (toliau – Taryba) ekspertų skyrimo ir veiklos bendrosios taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato reikalavimus kandidatams į Tarybos ekspertus ir ekspertams, ekspertų grupės sudarymo principus, eksperto veiklos ir ekspertinio darbo principus, apmokėjimo už ekspertinį darbą nuostatas.

2. Taryba, vykdydama Lietuvos mokslo tarybos nuostatuose nurodytas funkcijas, pasitelkia ekspertų grupes ar pavienius ekspertus.

3. Ekspertų grupę sudaro arba pavienį ekspertą skiria Tarybos Humanitarinių ir socialinių mokslų arba Gamtos ir technikos mokslų komitetas (toliau – Komitetas) iš kandidatų į Tarybos ekspertus ir Tarybos ekspertų ir, jei tai numatyta kituose teisės aktuose, iš asmenų, deleguotų Lietuvos viešojo administravimo institucijų. Komiteto sudarytos ekspertų grupės sudėtį ar pavienį ekspertą tvirtina Tarybos valdyba.

4. Ekspertų grupę taip pat gali sudaryti ar pavienį ekspertą paskirti Tarybos pirmininkas išimtiniais atvejais:

4.1. kai atlikti įvertinimą ir pateikti išvadas būtina per 10 arba mažiau darbo dienų, o Komitetas negali sudaryti ekspertų grupės ar paskirti pavienio eksperto dėl objektyvių priežasčių:

4.1.1. kai suorganizuoti Komiteto (-ų) posėdžio Taryboje ar elektroniniu būdu neįmanoma dėl trumpo laikotarpio, skirto atlikti vertinimą;

4.1.2. dėl iš anksto nustatyto Komiteto (-ų) posėdžių grafiko;

4.2. kai įvertinimui atlikti ir išvadoms pateikti reikia abiejų Komitetų kompetencijai priklausančių mokslo sričių ekspertų, ekspertų praktikų ir (arba) asmenų, deleguotų Lietuvos viešojo administravimo institucijų.

5. Ekspertų grupę sudaręs Komitetas ar Tarybos pirmininkas, ekspertų grupės vadovo prašymu, gali paskirti papildomą ekspertą atskiram vertinamajam objektui įvertinti, jei ekspertinio vertinimo metu atsiranda tokia būtinybė (vertinant tarpdalykines paraiškas, tokių projektų ataskaitas ar kita).

6. Užduotį ekspertų grupei ar pavieniam ekspertui įvertinti vertinamąjį objektą paskiria Komitetas arba Taisyklių 4 punkte nurodytu atveju Tarybos pirmininkas. Vertinamasis objektas gali būti:

6.1. mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros konkursinio finansavimo srities objektas (paprastai – paraiška ar projekto ataskaita; toliau – konkursinis objektas);

6.2. mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros objektas, kuris nepriskiriamas konkursinio finansavimo sričiai (toliau – nekonkursinis objektas).

II SKYRIUS KANDIDATAI Į TARYBOS EKSPERTUS IR TARYBOS EKSPERTAI

I SKIRSNIS

KANDIDATAI Į TARYBOS EKSPERTUS

7. Asmuo, norintis tapti kandidatu į Tarybos ekspertus, arba asmuo, pasiūlytas užsienio institucijos, vykdančios mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros konkursinį finansavimą, Ekspertų duomenų bazėje (toliau – EDB) turi pateikti Tarybos pirmininko nustatytos formos prašymą ir duoti sutikimą pavišinti jo duomenis Taisyklių 40 punkte nustatyta tvarka. EDB kaupiami kandidatų į Tarybos ekspertus ir Tarybos ekspertų asmens ir kontaktiniai duomenys, duomenys darbo santykiams įteisinti, duomenys apie asmens ekspertines kompetencijas, darbovietes, papildomi duomenys, taip pat duomenys apie ekspertinę veiklą Taryboje, Lietuvos mokslo tarybos eksperto pasižadėjimo (Taisyklių 29 punktas) kopija, taip pat asmenų, deleguotų Lietuvos viešojo administravimo institucijų, duomenys, reikalingi apskaitai bei šių asmenų pasižadėjimo kopija.

8. Asmuo gali pretenduoti būti mokslo (meno) ekspertu arba ekspertu praktiku.

9. Humanitarinių ar socialinių mokslų sričių mokslo ekspertui (kandidatui į mokslo ekspertus) taikomi šie minimalūs reikalavimai:

9.1. būti paskelbusiam ne mažiau kaip 15 mokslinių straipsnių recenzuojamuose (periodiniuose, tęstiniuose arba vienkartinuose) mokslo leidiniuose arba būti paskelbusiam ne disertacijos pagrindu parengtą monografiją ar studiją ir ne mažiau kaip 10 straipsnių recenzuojamuose (periodiniuose, tęstiniuose arba vienkartinuose) mokslo leidiniuose;

9.2. per paskutinius penkerius metus būti paskelbusiam reikšmingų tarptautinių publikacijų;

9.3. per paskutinius penkerius metus turėti ekspertinio darbo patirties ir (arba) vadovavimo mokslinių tyrimų projektams patirties ir (arba) tarptautinės patirties.

10. Fizinį, žemės ūkio, biomedicinos ar technologijos mokslų sričių mokslo ekspertui (kandidatui į mokslo ekspertus) taikomi šie minimalūs reikalavimai:

10.1. būti paskelbusiam ne mažiau kaip 15 mokslinių straipsnių leidiniuose, referuojamuose ir turinčiuose citavimo indeksą duomenų bazėje *Clarivate Analytics Web of Science*;

10.2. per paskutinius penkerius metus būti paskelbusiam reikšmingų tarptautinių publikacijų;

10.3. per paskutinius penkerius metus turėti ekspertinio darbo patirties ir (arba) vadovavimo mokslinių tyrimų projektams patirties ir (arba) tarptautinės patirties.

11. Meno ekspertui (kandidatui į meno ekspertus) taikomas minimalus reikalavimas būti pripažintu menininku – kūrėju arba meno kūrinių atlikėju, sukūrusiu ypač reikšmingų meno ir kultūros kūrinių, pelniusių platų Lietuvos ir (arba) užsienio visuomenės ir meno specialistų pripažinimą ir įvertintų prestižinėmis tarptautinėmis arba nacionalinėmis premijomis bei kitokiais aukštais apdovanojimais, – arba (ir) būti išugdžiusiu pasižymėjusių menininkų.

12. Ekspertas praktikas (kandidatas į ekspertus praktikus) turi būti pripažintas savo srities specialistas ir atitikti bent vieną iš šių minimalių reikalavimų:

12.1. turėti ne mažiau kaip penkerių metų darbo patirties įmonėje ar įstaigoje, vykdančioje mokslinius tyrimus ir (ar) eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir (ar) inovacinės veiklos darbus;

12.2. turėti ne mažiau kaip penkerių metų vadybinio darbo patirties mokslo ir studijų institucijoje;

12.3. turėti ne mažiau kaip penkerių metų viešojo administravimo patirties su mokslu ar studijomis susijusioje srityje;

12.4. turėti ne mažiau kaip penkerių metų vadybinio darbo patirties mokslo organizavimo, tarptautinio mokslinio bendradarbiavimo srityje.

13. Asmenų, norinčių tapti kandidatais į Tarybos ekspertus arba asmenų, pasiūlytų užsienio institucijos, vykdančios mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės)

plėtos konkursinį finansavimą, prašymai svarstomi Komitete pagal kompetenciją. Kandidatų svarstymas Komitete yra konfidencialus. Apie svarstymo Komitete rezultatus asmuo informuojamas elektroniniu paštu; jeigu sprendimas yra neigiamas, nurodomos tokio sprendimo priežastys.

14. Jei Komiteto sprendimu asmuo atitinka kandidatui į mokslo (meno) ekspertus ar kandidatui į ekspertus praktikus taikomus reikalavimus, jis pripažįstamas kandidatų į ekspertus. Asmens, pakartotinai pateikusių prašymą pripažinti jį kandidatų į Tarybos ekspertus, prašymas svarstomas ne anksčiau kaip po vienerių metų nuo Komiteto ankstesnio neigiamo sprendimo priėmimo dienos.

15. Kas šešeri metai nuo kandidato į Tarybos ekspertus statuso pripažinimo Komitetas peržiūri, ar kandidatas atitinka minimalius reikalavimus, nustatytus Taisyklių 9–12 punktuose. Jei Komitetas pripažįsta, kad asmuo neatitinka kandidatui į Tarybos ekspertus taikomų minimalių reikalavimų, jis informuojamas elektroniniu paštu apie tai, kad yra išbrauktas iš kandidatų į ekspertus.

16. Kandidatai į Tarybos ekspertus EDB esančius duomenis gali bet kada atnaujinti. Kas dveji metai nuo kandidato į ekspertus statuso patvirtinimo arba peržiūrėjimo, kandidatams yra siūloma atnaujinti duomenis EDB, jeigu jie to nėra padarę anksčiau.

II SKIRSNIS TARYBOS EKSPERTAI

17. Tarybos ekspertu laikomas asmuo, kuris Komiteto sprendimu pripažintas kandidatų į Tarybos ekspertus ir Komiteto arba Tarybos pirmininko pavedimu yra atlikęs bent vieną ekspertinį vertinimą per paskutinius trejus metus.

18. Kas šešeri metai nuo kandidato į Tarybos ekspertus statuso pripažinimo Komitetas peržiūri, ar Tarybos ekspertas atitinka minimalius reikalavimus, nustatytus Taisyklių 9–12 punktuose. Jei Komitetas pripažįsta, kad Tarybos ekspertas neatitinka ekspertui taikomų minimalių reikalavimų, asmuo informuojamas elektroniniu paštu apie tai, kad yra išbrauktas iš Tarybos ekspertų.

19. Tarybos ekspertai EDB esančius duomenis gali bet kada atnaujinti. Kas dveji metai nuo kandidato į ekspertus statuso patvirtinimo ar eksperto statuso peržiūrėjimo, ekspertams yra siūloma atnaujinti duomenis EDB, jeigu jie to nėra padarę anksčiau.

III SKYRIUS EKSPERTŲ GRUPĖS SUDARYMO PRINCIPAI

20. Kandidatai į ekspertų grupę atrenkami iš kandidatų į Tarybos ekspertus ir Tarybos ekspertų.

21. Sudarant ekspertų grupę, atsižvelgiama į vertinamąjį objektą ir jam įvertinti keliamą užduotį, nustatoma, kokių reikia ekspertinių kompetencijų, kad vertinamasis objektas būtų įvertintas kokybiškai, kokių reikia ekspertinių gebėjimų norint sėkmingai įvykdyti iškeltą užduotį. Ekspertų grupė sudaroma iš atskirų tokias kompetencijas turinčių kandidatų į ekspertų grupę.

22. Sudarant ekspertų grupę atsižvelgiama ir į tai, ar kandidatas į ekspertų grupę turi gretimų kompetencijų, kurios tiesiogiai nėra susijusios su vertinamuoju objektu ir jam įvertinti iškelta užduotimi, bet gali būti naudingos atliekant ekspertinį darbą.

23. Sudarant ekspertų grupę siekiama, kad kandidatų į ekspertų grupę ekspertinis darbas nesukeltų interesų konflikto.

24. Tarybos patvirtintuose ekspertinio vertinimo tvarką reglamentuojančiuose teisės aktuose gali būti nustatyti papildomi ekspertų grupės sudarymo principai.

IV SKYRIUS EKSPERTO VEIKLOS PRINCIPAI

25. Ekspertas, atlikdamas jam pavestą darbą, vadovaujasi šiais pagrindiniais principais:

25.1. profesionalumo – ekspertas turi vertinti savo mokslinių interesų kryptių ir susijusių su šiomis kryptimis vertinamuosius objektus, darydamas tai labai atsakingai, atsižvelgdamas į naujausius šių kryptių pasiekimus; ekspertas privalo nešališkai įvertinti vykdytojų grupės kompetenciją ir patirtį, objektyviai nustatyti vertinamojo objekto vertę;

25.2. nešališkumo – ekspertas, reikšdamas nuomonę ar siūlydamas sprendimą, turi remtis objektyviais kriterijais, bet ne asmeniškumais, nesivadovauti išankstine nuostata (teigiama arba neigiama) apie vertinamąjį objektą ar pareiškėjus;

25.3. konfidencialumo – visa su ekspertiniu vertinimu susijusi medžiaga gali būti naudojama tik vertinimo ir jo tobulinimo tikslams; negali būti atskleidžiamos ekspertų grupės narių nuomonės, pareikštos priimant ekspertinio vertinimo sprendimus, taip pat dalis ar visi vertinimo rezultatai;

25.4. sąžiningumo – ekspertas vadovaujasi sąžine, vertindamas jaučia atsakomybę už jam paskirtą darbą, remiasi tiesos siekimo idealais; vykdytojų, ekspertų grupės narių ir kitų kolegų atžvilgiu elgiasi garbingai;

25.5. skaidrumo – vertindamas ekspertas turi vadovautis iš anksto viešai paskelbtais, galiojančiais teisės aktais, vertinimą atlikti pagal aiškiai apibrėžtas procedūras; jis turi siekti, kad jo atliktu vertinimu būtų pasitikima; visi pareiškėjai turi gauti aiškias ir pagrįstas išvadas dėl vertinamojo objekto; pareiškėjams turi būti sudaryta galimybė pateikti paaiškinimų dėl vertinimo, jei to reikia;

25.6. lygybės – ekspertiniam vertinimui negali turėti įtakos pareiškėjų lytis, rasė, tautybė, kalba, kilmė, socialinė padėtis, tikėjimas, įsitikinimai ar pažiūros, amžius, lytinė orientacija, negalia, etninė priklausomybė, religija, jeigu ekspertams tai yra žinoma.

26. Ekspertas negali atstovauti mokslo ir studijų institucijų ar verslo interesams, sureikšminti ar sumenkinti kurios nors mokslo krypties ar šakos pasiekimų ir svarbos, turi vadovautis tik savo kompetencija, pavestą darbą privalo atlikti korektiškai ir laiku. Ekspertas turi išlikti anonimiškas ir privalo išlaikyti kitų grupės narių anonimiškumą; jei kiti teisės aktai nenumato kitaip, jis turi gerbti ir saugoti vertinamojo objekto autorių teises ir intelektinę nuosavybę.

27. Kiekvienas ekspertų grupės narys, laikydamasis aukščiau išvardintų principų, santykius ekspertų grupėje grindžia geranoriškumu, pagarba, kolegiškumu, pakantumu kito nuomonei.

28. Ekspertų grupės vadovas užtikrina, kad ekspertų grupėje būtų laikomasi aukščiau išvardintų veiklos principų. Pavienis ekspertas laikosi aukščiau išvardintų eksperto veiklos principų tiek, kiek jie taikomi asmeniui.

29. Kiekvienas ekspertų grupės narys arba pavienis ekspertas prieš pradėdamas ekspertinį darbą Taryboje turi būti pasirašęs Lietuvos mokslo tarybos eksperto pasižadėjimą pagal formą, pateiktą Taisyklių priede.

V SKYRIUS EKSPERTINIO DARBO PAGRINDINIAI PRINCIPAI

30. Priklausomai nuo vertinamojo objekto ekspertinis vertinimas organizuojamas vadovaujantis atitinkamais Tarybos patvirtintais ekspertinio vertinimo tvarką reglamentuojančiais teisės aktais.

31. Ekspertų grupės (taip pat daugiau kaip vieno pavienio eksperto, vertinančio tą patį vertinamąjį objektą) darbą sudaro individualus ir grupinis vertinamojo objekto vertinimas. Kai objektą vertina pavienis ekspertas, atliekamas tik individualus vertinimas.

32. Paprastai tiek vertinant individualiai, tiek vertinant grupėje vertinamasis objektas

įvertinamas pagal nustatytus vertinimo kriterijus naudojant tą pačią vertinimo formą. Vertinant nekonkursinį objektą vertinimo formos gali ir nebūti.

VI SKYRIUS APMOKĖJIMAS UŽ EKSPERTINĮ DARBĄ

33. Taisyklių 3 ir 4 punktuose numatytais atvejais patvirtinus (sudarius) ekspertų grupę ar patvirtinus (paskyrus) pavienį ekspertą, su ekspertų grupe ar pavieniu ekspertu sudaroma autorinė sutartis. Papildomas ekspertas paprastai prisijungia prie vykdomos autorinės sutarties.

34. Ekspertų grupei (pavieniui ar papildomam ekspertui), vertinusiai konkursinį objektą, autorinis atlyginimas už ekspertinį vertinimą, taip pat šio atlyginimo dalis, skiriama grupės vadovui, paprastai nustatomi remiantis Tarybos valdybos patvirtintu Ekspertų apmokėjimo už paraiškų ir projektų ataskaitų vertinimą skaičiavimo tvarkos aprašu. Kitais atvejais autorinio atlyginimo dydį už ekspertinį vertinimą bei atlyginimo dalį, skiriamą grupės vadovui, nustato Tarybos valdyba arba pirmininkas, įvertinę būtiną pavestam darbui atlikti ekspertų kompetenciją ir darbo apimtį.

35. Kiekvieno ekspertų grupės nario, vertinusio paraišką ar projektų ataskaitas, autorinio atlyginimo dydis paprastai nustatomas vadovaujantis Taisyklių 34 punkte nurodytu tvarkos aprašu. Kitais atvejais kiekvieno ekspertų grupės nario autorinio atlyginimo dydį nustato grupės vadovas, įvertinęs jo atlikto darbo kokybę ir apimtį.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

36. Siekiant gerinti ekspertinio darbo kokybę eksperto darbas yra vertinamas. Tai atliekama pagal Tarybos pirmininko patvirtintą formą, visi įvertinimai kaupiami EDB.

37. Kiekvieno ekspertų grupės nario ekspertinį darbą įvertina grupės vadovas.

38. Ekspertinio vertinimo darbo kokybę Taryboje užtikrina Komitetas.

39. Taryba, iš kitų institucijų gavusi prašymą pasiūlyti ekspertų, ekspertų kandidatūras siūlo iš kandidatų į Tarybos ekspertus ir Tarybos ekspertų.

40. Taryba kiekvienų nelyginių metų pirmąjį ketvirtį svetainėje www.lmt.lt skelbia ekspertų, atlikusių konkursinio objekto ekspertinį vertinimą per paskutinių dvejų kalendorinių metų laikotarpį, tai yra, baigusių ekspertinį vertinimą ne anksčiau kaip priešpaskutinių nelyginių metų pirmą dieną ir ne vėliau kaip lyginių metų paskutinę dieną, sąrašą. Sąraše ekspertų pavardės išdėstomos abėcėlės tvarka, nurodant ir eksperto vardo (-ų) pirmąją (-ąsias) raidę (-es). Papildomai Taryba gali skelbti ekspertų sąrašą kitomis sąlygomis, negu nustatyta šiame punkte, jeigu tai numato kiti teisės aktai.

41. Tarybos ekspertas, nesilaikęs Taisyklėse išvardytų eksperto veiklos principų ar nepranešęs apie interesų konfliktą ir tuo pažeidęs pasirašytą Lietuvos mokslo tarybos eksperto pasižadėjimą (Taisyklių 29 punktas), Komiteto sprendimu išbraukiamas iš Tarybos ekspertų ir negali pretenduoti vėl juo tapti trejus metus nuo Komiteto sprendimo priėmimo dienos.

Lietuvos mokslo tarybos ekspertų
skyrimo ir veiklos bendrųjų taisyklių
priedas

(Lietuvos mokslo tarybos eksperto pasižadėjimo forma)

LIETUVOS MOKSLO TARYBOS EKSPERTO PASIŽADĖJIMAS

20... m. mėn. ... d.

.....
(Vietovės pavadinimas)

Aš,,
(Vardas ir pavardė, gyvenamosios vietos adresas)

būdamas Lietuvos mokslo tarybos ekspertu (kandidatu į ekspertus) pasižadu ir įsipareigoju laikytis žemiau išvardintų nešališkumo, konfidencialumo, sąžiningumo ir skaidrumo principų:

a) reikšdamas nuomonę ar siūlydamas sprendimą, remtis tik objektyviais kriterijais, bet ne asmeniškumais, išankstinėmis nuostatomis (teigiamomis arba neigiamomis) apie vertinamąjį objektą ar projekto vykdytojus;

b) visą su ekspertiniu vertinimu susijusią medžiagą naudoti tik vertinimo ir jo tobulinimo tikslams; neatskleisti ekspertų grupės narių nuomonių, pareikštų priimant ekspertinio vertinimo sprendimus, taip pat dalies ar visų vertinimo rezultatų;

c) vadovautis sąžine, vertinant jausti atsakomybę už paskirtą darbą, remtis tiesos siekimo idealais ir pareiškėjų, ekspertų grupės narių ir kitų kolegų atžvilgiu elgtis garbingai;

d) vadovautis iš anksto viešai paskelbtais, galiojančiais teisės aktais, vertinimą atlikti pagal aiškiai apibrėžtas procedūras; parengti aiškias ir pagrįstas išvadas dėl vertinamojo objekto; išsamiai ir atidžiai išnagrinėti pareiškėjo pateiktus pastebėjimus dėl įvertinimo ir, jei būtina, pataisyti vertinamojo objekto įvertinimą.

Paaikškėjus bent vienai iš šių aplinkybių:

1) asmuo, kuris turi interesą dėl objekto įvertinimo, susijęs su manimi santuokos, giminystės ar svainystės ryšiais;

2) esu pateikęs prašymą (kaip projekto vadovas ar vykdytojas) dalyvauti Lietuvos mokslo tarybos remiamos veiklos, konkuruojančios dėl tų pačių lėšų dalies, konkurse;

3) asmuo, kuris turi interesą dėl objekto įvertinimo, yra tyrėjas, dirbantis kartu su manimi institucijos tame pačiame padalinyje;

4) asmuo, kuris turi interesą dėl objekto įvertinimo, per paskutinius penkerius metus su manimi yra paskelbęs bendrų publikacijų ar vykdo (vykdė) bendrą projektą;

5) kai kitiems asmenims galėtų kilti įtarimų, kad man sunku laikytis aukščiau išvardytų principų,

įsipareigoju nedelsdamas apie tai raštu pranešti ekspertų grupės ar pavienio eksperto darbą organizuojančiam asmeniui ir nedalyvauti svarstant interesų konfliktą sukeltą klausimą.

Man išaiškinta, kad asmenimis, susijusiais su manimi santuokos, giminystės ar svainystės ryšiais laikomi: sutuoktiniai, vaikai (įvaikiai), jų sutuoktiniai ir jų vaikai (įvaikiai); mano ir mano sutuoktinio tėvai (įtėviai), seneliai, broliai ir seserys, jų sutuoktiniai ir jų vaikai (įvaikiai), pusbroliai ir pusseserės, jų sutuoktiniai.

.....
(Parašas)

.....
(Vardas, pavardė)